

Brusel 6. října 2022
(OR. en)

12521/22

Interinstitucionální spis:
2022/0289 (NLE)

ENER 450
ENV 886
COMPET 710
TRANS 580
CONSOM 222
IND 346
ECOFIN 879
FISC 182

PRÁVNÍ PŘEDPISY A JINÉ AKTY

Předmět: NAŘÍZENÍ RADY o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie

NAŘÍZENÍ RADY (EU) 2022/...

ze dne ...

o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 122 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Od září 2021 jsou na trzích s elektřinou pozorovány velmi vysoké ceny. Jak uvedla Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů, zřízená nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942¹, ve svém posledním posouzení uspořádání velkoobchodního trhu s elektřinou v Unii v dubnu 2022, je to především vinou vysokých cen plynu, který se používá k výrobě elektřiny. Elektrárny spalující plyn jsou často zapotřebí k uspokojení poptávky po elektřině, když je během dne poptávka nejvyšší nebo když objemy elektřiny vyrobené jinými technologiemi, jako jsou jaderné, vodní nebo intermitentní obnovitelné zdroje energie, nestačí k pokrytí poptávky. Eskalace útočné války Ruska proti Ukrajině, straně Smlouvy o energetickém společenství², vedla od února 2022 k výraznému poklesu dodávek plynu. Útočná válka Ruska proti Ukrajině rovněž vyvolala nejistotu ohledně dodávek dalších komodit, které využívají zařízení na výrobu elektřiny, jako je černé uhlí a surová ropa. To vedlo k dalšímu výraznému zvýšení a ke kolísání cen elektřiny.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 22).

² Úř. věst. L 198, 20.7.2006, s. 18.

- (2) Podstatně nižší úrovně dodávek plynu a častější přerušování dodávek plynu z Ruska v poslední době naznačují závažné riziko, že v blízké budoucnosti může dojít k úplnému zastavení ruských dodávek plynu. Aby se zvýšila bezpečnost dodávek energie v Unii, přijala Rada nařízení (EU) 2022/1369¹, které stanoví dobrovolné snížení poptávky po zemním plynu v období od 1. srpna 2022 do 31. března 2023 alespoň o 15 % a umožňuje Radě vyhlásit výstrahu na úrovni Unie k bezpečnosti dodávek plynu, která vede k povinnému celounijnímu snížení poptávky po plynu.

¹ Nařízení Rady (EU) 2022/1369 ze dne 5. srpna 2022 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu (Úř. věst. L 206, 8.8.2022, s. 1).

- (3) Mimořádně vysoké teploty zaznamenané v létě 2022 zároveň zvýšily poptávku po elektřině pro chlazení a tlak na výrobu elektřiny, zatímco výroba elektřiny pomocí některých technologií byla v důsledku technických okolností a podmínek závislých na počasí výrazně pod historickou úrovní. Bylo to způsobeno zejména mimořádným suchem, které vedlo i) k nedostatečné výrobě elektřiny v jaderných elektrárnách v různých členských státech v důsledku nedostatku chladicí vody, ii) k nedostatečné výrobě hydroelektrické energie a iii) k nízké hladině vody ve velkých řekách, což nepříznivě ovlivnilo přepravu komodit používaných jako vstupní palivo pro výrobu elektřiny. Tato bezprecedentní situace znamená, že objemy elektřiny vyrobené v elektrárnách spalujících plyn zůstávají trvale vysoké, což přispívá k výjimečně a abnormálně vysokým velkoobchodním cenám elektřiny. Navzdory omezené dostupnosti výrobních kapacit v některých členských státech pomohly výměny elektřiny mezi členskými státy zabránit incidentům v oblasti bezpečnosti dodávek a přispěly ke zmírnění kolísání cen na trzích Unie, čímž posílily odolnost jednotlivých členských států vůči cenovým šokům.

- (4) Prudký nárůst cen na velkoobchodních trzích s elektřinou vedl k prudkému zvýšení maloobchodních cen elektřiny a očekává se, že růst bude pokračovat i před příštím otopným obdobím a postupně se dotkne většiny spotřebitelských smluv. Prudký nárůst cen plynu a výsledná poptávka po alternativních palivech rovněž vedly ke zvýšení cen dalších komodit, jako jsou surová ropa a uhlí.
- (5) Současná energetická krize negativně ovlivnila všechny členské státy, i když v různé míře. Prudký nárůst cen energií významně přispívá k celkové inflaci v eurozóně a zpomaluje hospodářský růst v Unii.
- (6) Proto je nutná rychlá a koordinovaná reakce na úrovni Unie. Uplatnění intervence v mimořádné situaci by umožnilo dočasně zmírnit riziko, že ceny elektřiny a náklady na elektřinu pro konečné zákazníky dosáhnou ještě méně udržitelné úrovně a že členské státy přijmou nekoordinovaná vnitrostátní opatření, která by mohla ohrozit bezpečnost dodávek na úrovni Unie a představovat další zátěž pro průmysl a spotřebitele v Unii. V duchu solidarity mezi členskými státy je během zimní sezóny 2022–23 zapotřebí koordinovaného úsilí členských států s cílem zmírnit dopad vysokých cen energie a zajistit, aby současná krize nevedla k trvalému poškození spotřebitelů a ekonomiky, a zároveň zachovat udržitelné veřejné finance.

- (7) Stávající přerušování dodávek plynu, snížená dostupnost některých elektráren a z toho vyplývající dopad na ceny plynu a elektřiny představují vážné obtíže v zásobování energetickými produkty v případě plynu a elektřiny ve smyslu čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie. Existuje vážné riziko, že by se situace mohla v zimní sezóně 2022–23 dále zhoršovat v případě dalších přerušení dodávek plynu a chladného zimního období, které by zvýšilo poptávku po plynu a elektřině. Toto další zhoršení by mohlo vést k většímu tlaku na růst cen plynu a jiných energetických komodit, což by mělo dopad na ceny elektřiny.
- (8) Narušení trhu s energií způsobené jedním z hlavních účastníků trhu, v jehož důsledku se v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině uměle snížily dodávky plynu, a hybridní válka, jež je tímto způsobem vedena, vytvořily krizovou situaci, která vyžaduje přijetí souboru naléhavých, dočasných a výjimečných hospodářských opatření s cílem řešit neúnosné dopady na spotřebitele a společnosti. Nebude-li tato krizová situace rychle řešena, může mít závažné negativní dopady na inflaci, na likviditu organizátorů trhu i na ekonomiku jako celek.
- (9) K řešení prudkého nárůstu cen elektřiny a jejich dopadu na domácnosti a průmysl je zapotřebí jednotná a dobře koordinovaná reakce v celé Unii. Nekoordinovaná vnitrostátní opatření by mohla ovlivnit fungování vnitřního trhu s energií, ohrozit bezpečnost dodávek a vést k dalšímu zvyšování cen v členských státech nejvíce postižených krizí. Zajištění integrity vnitřního trhu s elektřinou má proto zásadní význam pro zachování a posílení nezbytné solidarity mezi členskými státy.

- (10) I když některé členské státy mohou být účinkům přerušení ruských dodávek plynu a výsledného zvýšení cen vystaveny více než jiné, mohou všechny členské státy přispět k omezení hospodářských škod způsobených tímto přerušením přijetím vhodných opatření ke snížení poptávky. Snížení poptávky po elektřině na vnitrostátní úrovni může mít pozitivní dopad na ceny elektřiny v celé Unii, neboť trhy s elektřinou jsou propojeny, a úspory v jednom členském státě jsou tak přínosné i pro jiné členské státy.
- (11) Nekoordinované stropy pro tržní příjmy z elektřiny vyrobené výrobci s nižšími mezními náklady, jako jsou výrobci elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, jaderné energie a hnědého uhlí (dále jen „inframarginální výrobci elektřiny“), mohou vést k podstatným narušením mezi výrobci v Unii, neboť výrobci soutěží v celé Unii na propojeném trhu s elektřinou. Závazek ke společnému celounijnímu stropu pro tržní příjmy inframarginálních výrobců elektřiny by měl umožnit, aby se takovým narušením zabránilo. Kromě toho ne všechny členské státy mohou podporovat spotřebitele ve stejném rozsahu z důvodu omezených finančních zdrojů, zatímco někteří výrobci elektřiny mohou mít i nadále značné nadměrné příjmy. Díky solidaritě mezi členskými státy prostřednictvím celounijního stropu pro tržní příjmy by měly členským státům plynout příjmy, jimiž budou moci financovat opatření na podporu konečných odběratelů elektřiny, jako jsou domácnosti, malé a střední podniky a energeticky náročná průmyslová odvětví, a zároveň se zachovají cenové signály na trzích v celé Unii i přeshraniční obchod.

- (12) S ohledem na extrémní nárůst maloobchodních cen plynu a elektřiny jsou na ochranu spotřebitelů obzvláště důležité státní a veřejné zásahy. Dopad nedostatku dodávek plynu na ceny elektřiny, jakož i možnosti financování podpůrných opatření ze státního rozpočtu se však v jednotlivých členských státech liší. Pokud by zákazníci a dodavatele mohly chránit pouze některé členské státy s dostatečnými zdroji, vedlo by to k vážnému narušení vnitřního trhu. Jednotná povinnost přenést nadměrné příjmy na spotřebitele by umožnila všem členským státům chránit jejich spotřebitele. Pozitivní dopad na ceny energií příznivě ovlivní vzájemně propojený trh Unie a zároveň pomůže ztlumit míru inflace. V duchu solidarity by proto vnitrostátní opatření přijatá v jednom členském státě měla mít v propojeném trhu Unie pozitivní účinek i v jiných členských státech.
- (13) Za současné situace se zdá vhodné, aby byla na úrovni Unie přijata opatření spočívající v zavedení solidárního příspěvku pro společnosti a Unii a stálé provozovny působící v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace ke zmírnění přímých hospodářských dopadů rostoucích cen energie na rozpočty orgánů veřejné správy, konečné zákazníky a společnosti v celé Unii. Tento solidární příspěvek by měl být výjimečný a přísně dočasný.

- (14) Solidární příspěvek je vhodným prostředkem k řešení nadměrných zisků v případě nepředvídatelných okolností. Tyto zisky neodpovídají žádnému obvyklému zisku, který by společnosti v Unii a stále provozovny působící v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace očekávaly nebo mohly očekávat za běžných okolností, pokud by na trzích s energií nedošlo k nepředvídatelným událostem. Zavedení solidárního příspěvku představuje proto společné a koordinované opatření, které v duchu solidarity umožňuje vytvořit pro vnitrostátní orgány dodatečné výnosy, aby mohly poskytnout finanční podporu domácnostem a společnostem, které jsou těžce postiženy prudce se zvyšujícími cenami energie, a zároveň zajišťuje rovné podmínky v celé Unii. Mělo by být uplatňováno souběžně s běžnými daněmi z příjmů právnických osob, které jednotlivé členské státy vybírají od dotčených společností.
- (15) Aby byla zajištěna soudržnost napříč oblastmi energetické politiky, měla by opatření stanovená v tomto nařízení fungovat jako vzájemně provázaný balíček a navzájem se posilovat. Všechny členské státy by měly mít možnost cíleně podporovat spotřebitele prostřednictvím nadměrných příjmů vyplývajících ze zastropování tržních příjmů, a to snížením poptávky po elektřině, což přispívá ke snížení cen energie, a prostřednictvím výnosů ze solidárního příspěvku uloženého společností v Unii a stálým provozovnám působícím v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace. Nižší poptávka by zároveň měla mít pozitivní účinky ve smyslu snížení rizik pro bezpečnost dodávek, v souladu s cíli stanovenými ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944.¹

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125).

- (16) Členské státy by měly proto usilovat o snížení své hrubé spotřeby elektřiny od všech spotřebitelů, včetně těch, kteří dosud nejsou vybaveni inteligentními měřicími systémy ani zařízeními, která jim umožňují monitorovat jejich spotřebu během konkrétních hodin dne.
- (17) Aby byly zachovány zásoby paliva pro výrobu elektřiny a aby se konkrétně cílilo na hodiny s nejvyššími cenami či spotřebou elektřiny, kdy má výroba elektřiny z plynu obzvláště významný dopad na marginální cenu, měl by každý členský stát snížit svou hrubou spotřebu elektřiny během určené doby špičky.
- (18) Na základě typického profilu spotřeby elektrické energie v době špičky by závazný cíl snížení poptávky ve výši 5 % v době špičky zajistil zaměření členských států konkrétněji na spotřebitele, kteří mohou být flexibilní a mohou nabídnout snížení poptávky na hodinovém základě, a to i prostřednictvím nezávislých agregátorů. Aktivní snížení poptávky po elektřině během vybraných hodin alespoň o 5 % by proto mělo přispět ke snížení spotřeby paliv a plynulejšímu rozložení poptávky v čase s dopadem na hodinové tržní ceny.

- (19) Členské státy by měly mít možnost zvolit si vhodná opatření k dosažení cílů snížení poptávky, aby mohly zohlednit vnitrostátní specifika. Členské státy měly zajistit, aby opatření ke snížení poptávky po elektřině byla navržena tak, aby neohrozila cíle Unie v oblasti elektrifikace stanovené ve sdělení Komise ze dne 8. července 2020 s názvem „Cesta ke klimaticky neutrálnímu hospodářství: Strategie EU pro integraci energetického systému.“ Elektrifikace je klíčem ke snížení závislosti Unie na fosilních palivech a k zajištění dlouhodobé strategické autonomie Evropské unie, neboť vede k omezení rozsahu této energetické krize a k předcházení budoucím energetickým krizím. Opatření ke snížení hrubé spotřeby elektřiny by mohla zahrnovat vnitrostátní osvětové kampaně, zveřejňování cílených informací o předpokládané situaci v elektroenergetické soustavě, regulační opatření omezující jinou než nezbytnou spotřebu energie a cílené pobídky ke snížení spotřeby elektřiny.
- (20) Při určování vhodných opatření ke snížení poptávky v době špičky by členské státy měly zvážit zejména tržní nástroje, jako jsou aukce nebo systémy nabídkových řízení, jejichž prostřednictvím by mohly motivovat ke snižování spotřeby hospodářsky efektivním způsobem. V zájmu zajištění efektivity a rychlého provádění by členské státy mohly využít stávajících iniciativ a rozšířit stávající systémy, aby došlo k odezvě na straně poptávky. Opatření přijatá na vnitrostátní úrovni by rovněž mohla zahrnovat finanční pobídky nebo kompenzace pro dotčené účastníky trhu, pokud je kromě očekávané běžné spotřeby dosaženo hmatatelného snížení poptávky.

- (21) Komise by měla usnadnit sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy, aby jim pomohla dosáhnout nezbytného snížení poptávky stanoveného v tomto nařízení a poskytla jim příslušné pokyny.
- (22) Vzhledem k mimořádnému, náhlému a prudkému nárůstu cen elektřiny a bezprostřednímu riziku jejich dalšího zvyšování je nezbytné, aby členské státy okamžitě zavedly opatření nezbytná ke snížení hrubé spotřeby elektřiny, která usnadní rychlé snižování cen a minimalizují využívání fosilních paliv.
- (23) Na denním velkoobchodním trhu se nejdříve prodává elektřina z nejméně drahých elektráren, ale cena pro všechny účastníky trhu je stanovena podle poslední elektrárny potřebné k pokrytí poptávky, totiž elektrárny s nejvyššími mezními náklady, když se trh zúčuje. Nedávný prudký nárůst cen plynu a černého uhlí se promítl do výjimečného a trvalého zvýšení cen, za něž zařízení na výrobu elektřiny z plynu a uhlí nabízejí cenu na denním velkoobchodním trhu. To obratem vedlo k mimořádně vysokým cenám na denním trhu v celé Unii, neboť se často jedná o elektrárny s nejvyššími mezními náklady potřebné k pokrytí poptávky po elektřině.

- (24) Vzhledem k úloze ceny na denním trhu jakožto referenční ceny pro další velkoobchodní trhy s elektřinou a ke skutečnosti, že zúčtovací cenu dostávají všichni účastníci trhu, zaznamenávaly technologie s výrazně nižšími mezními náklady od ruské vojenské agrese proti Ukrajině v únoru 2022 trvale vysoké příjmy, které značně převýšily jejich očekávání při rozhodování o investici.
- (25) V situaci, kdy jsou spotřebitelé vystaveni extrémně vysokým cenám, které rovněž poškozují ekonomiku Unie, je nezbytné dočasně omezit mimořádné tržní příjmy výrobců s nižšími mezními náklady tím, že se zavede strop pro tyto tržní příjmy, jichž bylo dosaženo prodejem elektřiny v Unii.
- (26) Aby se zabránilo obcházení uplatňování stropu pro tržní příjmy, měly by členské státy zavést účinná opatření, která zajistí, že tento strop bude účinně uplatňován v situacích, kdy jsou výrobci součástí skupiny společností.
- (27) Úroveň, na níž jsou tržní příjmy zastropovány, by neměla ohrozit schopnost výrobců, na něž se vztahuje, včetně výrobců energie z obnovitelných zdrojů, získat zpět své investiční a provozní náklady, a měla by zachovat a stimulovat budoucí investice do kapacity potřebné pro dekarbonizovanou a spolehlivou elektroenergetickou soustavu. Strop pro tržní příjmy, který je jednotný po celé Unii, je nejvhodnější pro zachování fungování vnitřního trhu s elektřinou, neboť udržuje cenovou soutěž mezi výrobci elektřiny založenou na různých technologiích, zejména pokud jde o obnovitelné zdroje energie.

- (28) Zatímco příležitostná a krátkodobá maxima cen lze považovat za běžný rys trhu s elektřinou a mohou být užitečná pro některé investory k navrácení jejich výrobních investic, extrémní a trvalý nárůst cen pozorovaný od února 2022 se od běžné tržní situace s občasnými maximy cen výrazně liší. Strop pro tržní příjmy by proto neměl být stanoven pod přiměřenými očekáváním účastníků trhu, pokud jde o průměrnou úroveň cen elektřiny v hodinách, během nichž byla poptávka po elektřině nejvyšší, před útočnou válkou Ruska proti Ukrajině. V posledních desetiletích se až do února 2022 výrazně a soustavně počítalo s průměrnými nejvyššími cenami na velkoobchodním trhu s elektřinou pod 180 EUR za MWh v celé Unii, navzdory rozdílům v cenách elektřiny mezi regiony v Unii. Vzhledem k tomu, že počáteční investiční rozhodnutí účastníků trhu bylo přijato na základě očekávání, že ceny budou v průměru nižší než tato úroveň v době špičky, představuje zastropování tržních příjmů na úrovni 180 EUR/MWh úroveň výrazně vyšší, než byla tato původní očekávání trhu. Ponecháním takové marže u ceny, jakou by investoři mohli rozumně očekávat, je nezbytné zajistit, aby strop pro tržní příjmy neodporoval počátečnímu posouzení ziskovosti investic.
- (29) Strop pro tržní příjmy ve výši 180 EUR na MWh je navíc, včetně přiměřené marže, stále vyšší než stávající celkové měrné náklady na výrobu energie (LCOE) u příslušných výrobních technologií, takže výrobcům, na něž se vztahuje, dovoluje pokrýt investice i provozní náklady. Vzhledem k tomu, že toto zastropování tržních příjmů ponechává mezi přiměřenými celkovými měrnými náklady na výrobu energie a stropem pro tržní příjmy značnou rezervu, nelze očekávat, že by narušilo investice do nových infrastrukturních kapacit.

- (30) Aby se zabránilo významnému dopadu na původní očekávanou ziskovost projektu, měly by být zastropovány spíše tržní příjmy než celkové příjmy z výroby (včetně dalších potenciálních zdrojů příjmů, jako je například výkupní prémie). Bez ohledu na smluvní formu, v níž může obchod s elektřinou probíhat, by se zastropování tržních příjmů mělo vztahovat pouze na realizované tržní příjmy. Takový přístup je nutný proto, aby nedošlo k poškození výrobců, kteří ze současných vysokých cen elektřiny nemají prospěch, protože své příjmy zajistili proti výkyvům na velkoobchodním trhu s elektřinou. Proto by v rozsahu, v jakém stávající nebo budoucí smluvní závazky, například smlouvy o nákupu energie z obnovitelných zdrojů a jiné druhy smluv o nákupu elektřiny nebo forwardová zajištění, vedou k tržním příjmům z výroby elektřiny až do výše stropu pro tržní příjmy, neměly být takové příjmy tímto nařízením dotčeny. Opatření zavádějící strop pro tržní příjmy by proto nemělo účastníky trhu odrazovat od uzavírání těchto smluvních závazků.
- (31) Přestože je možné, že by bylo účinnější uplatnit strop pro tržní příjmy v okamžiku vypořádání transakcí, nemusí to být vždy proveditelné, například kvůli rozdílům ve způsobu organizace velkoobchodních trhů s elektřinou v jednotlivých členských státech a v různých časových rámcích. S cílem zohlednit vnitrostátní specifika a usnadnit uplatňování stropu pro tržní příjmy na vnitrostátní úrovni by členské státy měly mít možnost rozhodnout, zda budou tento strop uplatňovat v okamžiku vypořádání výměny elektřiny, nebo později. Členské státy by rovněž i nadále měly mít možnost rozhodnout o předběžném financování podpůrných opatření pro konečné odběratele elektřiny a o výběru tržních příjmů v pozdější fázi. Komise by měla členským státům poskytnout pokyny k provádění tohoto opatření.

- (32) Zastropování tržních příjmů by se mělo týkat technologií, jejichž mezní náklady jsou nižší než stanovený strop pro tržní příjmy, tedy například větrné, solární, jaderné energie nebo energie z hnědého uhlí.
- (33) Zastropování tržních příjmů by se nemělo týkat technologií s vysokými mezními náklady, které souvisejí s cenou vstupu nezbytného k výrobě elektřiny, tedy například plynových a černouhelných elektráren, neboť jejich provozní náklady by byly výrazně nad úrovní stropu pro tržní příjmy a jeho uplatnění by ohrozilo jejich ekonomickou životaschopnost. Aby byly zachovány pobídky k celkovému snížení spotřeby plynu, nemělo by se zastropování tržních příjmů vztahovat ani na technologie, které přímo konkurují plynovým elektrárnám, aby se elektroenergetické soustavě zajistila flexibilita a nabídky na trhu s elektřinou na základě nákladů příležitostí, jako jsou odezva na straně poptávky a skladování.
- (34) Zastropování tržních příjmů by se nemělo týkat technologií, které jako vstup využívají náhražek zemního plynu, například biometan, aby nebyla ohrožena konverze stávajících plynových elektráren, která je v souladu s cíli REPowerEU stanovenými zejména ve sdělení Komise ze dne 18. května 2022 s názvem „Plán REPowerEU“ (dále jen „plán REPowerEU“).
- (35) V zájmu zachování pobídek pro rozvoj inovativních technologií by se zastropování tržních příjmů nemělo týkat demonstračních projektů.

- (36) V některých členských státech jsou příjmy od některých výrobců již omezeny státními a veřejnými opatřeními, jako jsou výkupní ceny a dvousměrné rozdílové smlouvy. Tito výrobci tedy na nedávném prudkém nárůstu cen elektřiny nevydělávají. Stávající výrobci, na něž se vztahuje tento typ státních opatření, která nebyla přijata v reakci na současnou energetickou krizi, by proto měli být od uplatňování stropu pro tržní příjmy osvobozeni. Podobně by se zastropování tržních příjmů nemělo vztahovat na výrobce, jejichž tržní příjmy podléhají jiným regulačním opatřením přijatým orgány veřejné moci, na jejichž základě se příjmy převádějí přímo spotřebitelům.
- (37) Aby bylo zajištěno účinné prosazování stropu pro tržní příjmy, měli by výrobci, zprostředkovatelé a relevantní účastníci trhu poskytovat nezbytné údaje příslušným orgánům členských států a tam, kde je to vhodné, provozovatelům soustav a nominovaným organizátorům trhu s elektřinou. Vzhledem k velkému počtu jednotlivých transakcí, u nichž musí příslušné orgány členských států zajistit prosazování stropu pro tržní příjmy, by tyto orgány měly mít možnost použít pro výpočet tohoto stropu přiměřené odhady.
- (38) K řešení situací, kdy zastropování tržních příjmů může ovlivnit pobídky účastníků trhu k poskytování regulační energie nebo redispečinku a protiobchodů, by členské státy měly mít možnost rozhodnout, že nebudou strop pro tržní příjmy uplatňovat na tržní příjmy získané z prodeje elektřiny na trhu s regulační energií a z finanční kompenzace za redispečink a protiobchody.

- (39) V zájmu zohlednění obav týkajících se bezpečnosti dodávek by měly mít členské státy možnost stanovit strop pro tržní příjmy způsobem, který výrobcům elektřiny umožní ponechat si 10 % nadměrných příjmů přesahujícím tento strop.
- (40) Vzhledem k tomu, že skladba výrobních zdrojů a nákladová struktura výroben elektřiny se v jednotlivých členských státech značně liší, měly by mít členské státy možnost, aby za určitých podmínek zachovaly nebo zavedly vnitrostátní krizová opatření.
- (41) Členské státy by si zejména měly ponechat možnost dále omezit příjmy výrobců, na něž se vztahuje celounijní strop pro tržní příjmy, a stanovit zvláštní strop pro tržní příjmy získané z prodeje elektřiny vyrobené z černého uhlí, jejíž cena může být v některých členských státech výrazně nižší než cena marginálních technologií. V zájmu zajištění právní jistoty by členské státy měly mít rovněž možnost zachovat nebo zavést vnitrostátní krizová opatření, která omezují tržní příjmy jiných výrobců, než na které se vztahuje celounijní strop pro tržní příjmy.
- (42) Aby se zajistila bezpečnost dodávek, měly by mít členské státy možnost stanovit vyšší strop pro tržní příjmy u výrobců, na které by se jinak vztahoval celounijní strop pro tržní příjmy, jsou-li jejich investiční a provozní náklady vyšší než tento celounijní strop.

- (43) Zvýšené obchodní toky mezi nabídkovými zónami v důsledku vysokých cenových rozdílů mezi těmito zónami v souvislosti s krizí vedly v některých členských státech ke značnému nárůstu příjmů z přetížení. Příjmy z přetížení by měly být i nadále přidělovány za účelem splnění prioritních cílů stanovených v čl. 19 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943¹. Členské státy by však výjimečně, v řádně odůvodněných případech a pod kontrolou svých regulačních orgánů měly mít možnost rozdělit zbývající nadměrné příjmy přímo konečným odběratelům elektřiny namísto toho, aby je použily výhradně pro účely uvedené v čl. 19 odst. 3 zmíněného nařízení.
- (44) Vzhledem k tomu, že z důvodů, které souvisejí se závislostí na dovozu elektřiny z jiných zemí, nemohou všechny členské státy zastropováním tržních příjmů poskytnout konečným zákazníkům stejně rozsáhlou podporu, je nezbytné, aby členské státy, jejichž čistý dovoz elektřiny se nejmeně rovná 100 %, mohly v duchu solidarity uzavírat s členským státem, která je největším vývozcem, dohody o sdílení nadměrných příjmů. Takové dohody o solidaritě se také podporují zejména v případech, kdy je potřeba zohlednit nevyvážené obchodní vztahy.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54).

- (45) Obchodní postupy i regulační rámec v odvětví elektřiny se výrazně liší od postupů a rámce v odvětví fosilních paliv. Vzhledem k tomu, že cílem zastropování tržních příjmů je napodobit tržní výsledek, který by výrobci mohli očekávat, pokud by globální dodavatelské řetězce fungovaly normálně, tedy bez narušení dodávek plynu od února 2022, je nezbytné, aby se opatření týkající se výrobců elektřiny vztahovalo na příjmy plynoucí z výroby elektřiny. Naopak dočasný solidární příspěvek se zaměřuje na ziskovost společností a stálých provozoven v Unii působících v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace, která se ve srovnání s předchozími roky výrazně zvýšila, a proto je nezbytné, aby se vztahoval na jejich zisky.
- (46) Členské státy by měly zajistit, aby nadměrné příjmy plynoucí ze zastropování tržních příjmů v odvětví elektřiny byly přeneseny na konečné odběratele elektřiny s cílem zmírnit dopad výjimečně vysokých cen elektřiny. Nadměrné příjmy by měly být přeneseny na zákazníky, a to domácnosti i společnosti, kteří jsou obzvláště silně zasaženi vysokými cenami elektřiny. Pokud by navrhovaná opatření nebyla přijata, hrozilo by, že zdroje na ochranu svých spotřebitelů budou mít pouze bohatší členské státy, což by vedlo k vážnému narušení vnitřního trhu.

- (47) Příjmy plynoucí z uplatnění stropu by měly členským státům pomoci financovat taková opatření, jako jsou převody příjmů, slevy na fakturách, kompenzace dodavatelů za dodávky pod úrovní nákladů, ale i investice vedoucí ke strukturálnímu snížení spotřeby, především elektřiny vyrobené z fosilních paliv. V případě podpory zákazníků mimo domácnosti by tito zákazníci měli usilovat o investice do dekarbonizačních technologií, včetně energií z obnovitelných zdrojů, například prostřednictvím dohod o nákupu energie nebo přímých investic do výroby energie z obnovitelných zdrojů, nebo investovat do energetické účinnosti.
- (48) Veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny v zásadě představují opatření narušující trh. Tyto zásahy proto mohou být prováděny pouze jako závazky veřejné služby a měly by podléhat zvláštním podmínkám. Na základě směrnice (EU) 2019/944 jsou v současné době povoleny regulované ceny pro domácnosti a mikropodniky a jsou rovněž povoleny ceny pod úrovní nákladů pro energeticky chudé a zranitelné zákazníky. V situaci současného výjimečného nárůstu cen elektřiny by však měl být soubor opatření, která mají členské státy na podporu spotřebitelů k dispozici, dočasně rozšířen poskytnutím možnosti rozšířit regulované ceny na malé a střední podniky a povolením regulovaných cen pod úrovní nákladů. Toto rozšíření by mohlo být financováno prostředky plynoucími ze zastropování tržních příjmů.

- (49) Je důležité, aby regulované maloobchodní ceny, které jsou pod úrovní nákladů, nevedly k diskriminaci mezi dodavateli a aby kvůli nim dodavatelům nevznikaly nespravedlivé náklady. Dodavatelé by proto měli být za náklady, které jim vznikají v souvislosti s dodávkami za regulované ceny, spravedlivě odměňováni, aniž by bylo dotčeno použití pravidel státní podpory. Náklady na regulované ceny, které jsou pod úrovní nákladů, by měly být financovány z příjmů plynoucích ze zastropování tržních příjmů. Aby se zabránilo tomu, že tato opatření zvýší poptávku po elektřině, a přitom se uspokojily energetické potřeby spotřebitelů, měly by regulované ceny, které jsou pod úrovní nákladů, pokrývat pouze omezený objem spotřeby. Tímto nařízením by neměly být dotčeny režimy dodavatelů poslední instance ani volba dodavatele poslední instance členskými státy.
- (50) Společnosti v Unii a stálé provozovny, které uskutečňují alespoň 75 % svého obratu v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace, v důsledku náhlých a nepředvídatelných okolností, mezi něž patří útočná válka Ruska proti Ukrajině, snížená nabídka energie a nárůst poptávky kvůli rekordně vysokým teplotám, dosáhly velkého nárůstu zisků, aniž by podstatně změnily svou strukturu nákladů a zvýšily investice.
- (51) Dočasný solidární příspěvek by měl fungovat jako přerozdělovací opatření, které by zajistilo, aby dotčené společnosti, které v důsledku neočekávaných okolností zaznamenaly nadměrné zisky, úměrně přispěly ke zmírnění energetické krize na vnitřním trhu.

- (52) Základem pro výpočet dočasného solidárního příspěvku jsou zdanitelné zisky společností a stálých provozoven působících v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace, které jsou daňovými rezidenty v Unii, podle dvoustranných smluv nebo vnitrostátních daňových předpisů členských států za účetní období počínající dnem 1. ledna 2022, za účetní období počínající 1. ledna 2023 nebo za obě tato období a za celou dobu jejich trvání. Členské státy, které zdaňují pouze rozdělené zisky společností, by měly dočasný solidární příspěvek uplatnit na vypočtené zisky bez ohledu na jejich rozdělení. Účetní období se určuje podle platných pravidel daných vnitrostátním právem členských států.
- (53) Solidárnímu příspěvku by měly podléhat pouze takové zisky z roku 2022, z roku 2023 nebo z obou těchto let, které ve srovnání s průměrnými zdanitelnými zisky dosaženými ve čtyřech účetních obdobích začínajících 1. ledna 2018 nebo později představují nárůst o více než 20 %.
- (54) Tento přístup by zajistil, aby část ziskového rozpětí, která neplyne z nepředvídatelného vývoje na trzích s energií kvůli probíhající útočné válce Ruska proti Ukrajině, mohla být dotčenými společnostmi v Unii a stálými provozovnami využita k budoucím investicím nebo k zajištění jejich finanční stability během probíhající energetické krize, a to i v energeticky náročném průmyslu. Tento přístup ke stanovení základu pro výpočet by zajistil přiměřenost solidárního příspěvku v různých členských státech. Zároveň by stanovení minimální sazby mělo zajistit, aby byl solidární příspěvek spravedlivý a přiměřený. Členské státy by měly mít nadále možnost, aby pro svůj solidární příspěvek použily sazbu vyšší než 33 %. To by mělo těmto členským státům umožnit, aby stanovily sazbu, které dávají přednost a kterou považují za přijatelnou a přiměřenou podle svých vnitrostátních právních systémů.

- (55) Členské státy by měly přijmout nezbytná opatření, aby zajistily plné uplatňování solidárního příspěvku stanoveného tímto nařízením, a měly by provést nezbytné úpravy vnitrostátních právních předpisů, zejména s cílem zajistit včasný výběr solidárního příspěvku, a to i na základě čistých příjmů, vůči kterým lze solidární příspěvek započíst, zajistit odečitatelnost či neodečitatelnost solidárního příspěvku nebo zajistit zacházení se ztrátami v předchozích účetních obdobích, jednotné zacházení se zkrácenými účetními obdobími pro společnosti vytvořené v roce 2022, v roce 2023 nebo v obou těchto letech nebo pro účely restrukturalizace nebo fúzí podniků pro účely výpočtu solidárního příspěvku.
- (56) Solidární příspěvek by měl být použit na i) opatření, která poskytnou finanční podporu konečným odběratelům energie, zejména zranitelným domácnostem, aby jim pomohla zmírnit dopady vysokých cen energie, ii) opatření finanční podpory, která pomohou snížit spotřebu energie, iii) opatření finanční podpory určená společností v energeticky náročných průmyslových odvětvích, a iv) opatření finanční podpory na rozvoj energetické autonomie Unie. Členskými státy by také mělo být povoleno vyčlenit část výnosů z dočasného solidárního příspěvku na společné financování. Tato opatření vyžadují značnou pružnost, aby bylo možné zohlednit rozpočtové postupy členských států.

- (57) Použití výnosů pro tyto účely odráží výjimečnou a dočasnou povahu solidárního příspěvku jakožto opatření, které má za cíl snížit a zmírnit negativní dopady energetické krize na domácnosti a společnosti v celé Unii s cílem chránit vnitřní trh a předcházet riziku další roztržičnosti. Rostoucí ceny energií mají dopad na všechny členské státy. Kvůli různé skladbě svých zdrojů energie však nejsou všechny členské státy zasaženy stejně a ne všechny mají stejný fiskální prostor pro přijetí nezbytných opatření na ochranu zranitelných domácností a společností. Bez existence unijního opatření, jakým je solidární příspěvek, by vzniklo vysoké riziko narušení vnitřního trhu a jeho dalšího roztržičení, což by vzhledem k integraci trhů s energií a hodnotových řetězců poškodilo všechny členské státy. Řešení energetické chudoby a sociálních důsledků energetické krize, zejména pokud jde o ochranu pracovníků v ohrožených průmyslových odvětvích, je také záležitostí solidarity mezi členskými státy. Aby měl příspěvek solidarity maximální dopad, měly by být jeho výnosy využívány koordinovaně nebo prostřednictvím finančních nástrojů Unie v duchu solidarity.

- (58) Členské státy by měly opatření finanční podpory zaměřit především na nejzranitelnější domácnosti a společnosti, které jsou nejvíce zasaženy mimořádně rychle rostoucími cenami energie. Zachovala by se tak cenová pobídka ke snížení poptávky po energii a úsporám energie. Zaměření na nejzranitelnější domácnosti a domácnosti s omezenou likviditou by navíc mělo pozitivní dopad na celkovou spotřebu (odvrácením nadměrného vytěšňování výdajů na neenergetické zboží) vzhledem k tomu, že u této skupiny domácností existuje velká souvislost mezi příjmy a spotřebou. Výnosy ze solidárního příspěvku by navíc měly být použity na podporu snižování spotřeby energie. Tyto výnosy by tedy měly být použity například pro účely systémů nabídkových řízení nebo aukcí na snížení poptávky, snížení nákladů konečných odběratelů na nákup energie u určitých objemů spotřeby nebo na podporu investic konečných odběratelů energie, tedy zranitelných domácností i společností, do obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti nebo jiných dekarbonizačních technologií. Výnosy z příspěvku solidarity by měly být rovněž použity na finanční podporu společností v energeticky náročných průmyslových odvětvích a v oblastech, které na těchto odvětvích závisejí. Náklady podniků v energeticky náročných odvětvích, například v odvětví hnojiv, v důsledku prudkého růstu cen energie stoupají do nebývalé výše. Opatření finanční podpory by měla být podmíněna investicemi do energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti nebo jiných dekarbonizačních technologií. Kromě toho by v souladu s cíli stanovenými ve sdělení Komise ze dne 8. března 2022 s názvem „REPowerEU: společná evropská akce pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii“ (dále jen „společná evropská akce REPowerEU“) a v plánu REPowerEU měla být podporována opatření, která pomohou zvýšit autonomii Unie v oblasti energetiky, zejména u projektů s přeshraničním rozměrem.

- (59) Členské státy by se také mohly rozhodnout, že část výnosů ze solidárního příspěvku přidělí na společné financování opatření, která mají snížit negativní dopady energetické krize, včetně podpory na ochranu zaměstnanosti a rekvalifikaci a zvyšování kvalifikace pracovní síly, nebo na podporu investic do energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů, a to i do přeshraničních projektů. Aspekt společného financování zahrnuje jak sdílení nákladů na projekty mezi členskými státy, tak financování prostřednictvím nástroje Unie z příjmů, které členské státy v duchu solidarity dobrovolně přidělí do rozpočtu Unie.
- (60) Pravidelné a účinné sledování a podávání zpráv Komisi má zásadní význam pro posouzení pokroku dosaženého členskými státy při dosahování cílů v oblasti snižování poptávky, uplatňování stropu pro tržní příjmy, využívání nadměrných příjmů a uplatňování regulovaných cen.
- (61) Členské státy by měly Komisi podávat zprávy o uplatňování solidárního příspěvku na svém území i o veškerých změnách, které za tímto účelem provedou ve svých vnitrostátních právních rámcích, včetně dodatečných právních předpisů, jež mohou být nezbytné k zajištění konzistentního uplatňování tohoto příspěvku na vnitrostátní úrovni.
- (62) Členské státy by měly podávat zprávy i o využití výnosů ze solidárního příspěvku. Cílem je zejména zajistit, aby členské státy využívaly výnosy v souladu s použitím stanoveným v tomto nařízení.

- (63) Členské státy by na svém území měly uplatňovat solidární příspěvek stanovený tímto nařízením, pokud nepřijaly rovnocenná vnitrostátní opatření. Cíl vnitrostátního opatření by měl být považován za podobný celkovému cíli solidárního příspěvku stanoveného v tomto nařízení, spočívá-li v přispění k cenové dostupnosti energie. Mělo by se mít za to, že vnitrostátní opatření podléhá podobným pravidlům jako solidární příspěvek, vztahuje-li se na činnosti v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí nebo rafinace, určuje základ, stanoví sazbu a zajišťuje, aby výnosy z vnitrostátního opatření jsou použity pro účely srovnatelné s účely solidárního příspěvku.
- (64) Solidární příspěvek a právní rámec Unie, který ho upravuje, by měly mít dočasnou povahu pro vyřešení výjimečné a naléhavé situace, která v Unii vznikla kvůli prudkému nárůstu cen energie. Solidární příspěvek by měl být použitelný na pokrytí nadměrných zisků vzniklých v roce 2022, v roce 2023 nebo v obou těchto letech s cílem řešit a zmírnit škodlivé dopady současné probíhající energetické krize na domácnosti a společnosti. Uplatnění solidárního příspěvku na celé účetní období by mělo umožnit využít nadměrné zisky za příslušné období ve veřejném zájmu zmírnění důsledků energetické krize a zároveň dotčeným společnostem ponechat vhodnou úroveň zisků.
- (65) Solidární příspěvek by se měl uplatnit pouze v účetním období 2022, v účetním období 2023 nebo v obou těchto obdobích. Do 15. října 2023 a do 15. října 2024, až si názor na výběr solidárního příspěvku utvoří vnitrostátní orgány, by Komise měla situaci přezkoumat a předložit Radě zprávu.

- (66) Pokud by měl některý členský stát potíže s uplatňováním tohoto nařízení, především dočasného solidárního příspěvku, měl by konzultovat Evropskou komisi, je-li to vhodné, v souladu s článkem 4 Smlouvy o Evropské unii.
- (67) V důsledku své strukturální sociální a hospodářské situace a svých fyzických vlastností nemohou být nejvzdálenější regiony ve smyslu článku 349 Smlouvy o fungování Evropské unie propojeny s unijním trhem s elektřinou. Neměly by proto být povinny uplatňovat ustanovení o snižování hrubé spotřeby elektřiny v době špičky ani zastropování tržních příjmů. Kromě toho by členské státy měly mít možnost vyjmout z uplatňování uvedených ustanovení elektřinu vyrobenou v malých izolovaných soustavách nebo malých propojených soustavách, jak jsou vymezeny ve směrnici (EU) 2019/944. Kypr a Malta s ohledem na svá specifika neuplatňují *acquis* unijního trhu s energií v plném rozsahu. Kypr je zcela izolován od transevropských energetických sítí, zatímco Malta s nimi má jen omezené propojení. Vzhledem k tomu, že diferencovaný přístup k těmto členským státům by měl na vnitřní trh s energií jen omezený dopad, měly by mít Kypr a Malta možnost dobrovolně uplatňovat ustanovení o snižování jejich hrubé spotřeby elektřiny v době špičky i zastropování tržních příjmů. Mimoto, rozhodne-li se Kypr uplatňovat ustanovení o zastropování tržních příjmů, neměl by být povinen strop pro tržní příjmy uplatňovat na elektřinu vyrobenou z produktů surové ropy, aby zajistil stabilitu své elektroenergetické soustavy.
- (68) Volatilita podkladových cen plynu vytváří problémy pro energetické firmy, které působí na termínových trzích s elektřinou, zejména s ohledem na přístup k vhodnému kolaterálu. Komise ve spolupráci s Evropským orgánem pro cenné papíry a trhy a Evropským orgánem pro bankovnínictví posuzuje otázky související se způsobilostí kolaterálů a marží a vyhodnocuje možné způsoby omezení nadměrné vnitrodenní volatility.

- (69) Opatření stanovená v tomto nařízení jsou dále v souladu s doplňkovou a probíhající činností Komise týkající se dlouhodobé podoby trhu, jak bylo oznámeno v jejím sdělení ze dne 18. května 2022 o krátkodobých intervencích na trhu s energií a dlouhodobém zlepšení uspořádání trhu s elektřinou, které bylo vydáno spolu s plánem REPowerEU.
- (70) Vzhledem k rozsahu energetické krize, míře jejího sociálního, hospodářského a finančního dopadu a potřebě jednat co nejrychleji by toto nařízení mělo vstoupit v platnost co nejdříve, totiž prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
- (71) Vzhledem k výjimečné povaze opatření stanovených v tomto nařízení a potřebě uplatňovat je zejména v zimní sezóně 2022–23 by se toto nařízení mělo použít do dne 31. prosince 2023.
- (72) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž stanovení intervencí v mimořádné situaci ke zmírnění dopadů vysokých cen energie, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jej může být, z důvodu jeho rozsahu a účinků, lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Kapitola I

Předmět a definice

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Toto nařízení stanoví intervenci v mimořádné situaci ke zmírnění dopadů vysokých cen energie mimořádnými, cílenými a časově omezenými opatřeními. Cílem těchto opatření je snížit spotřebu elektřiny, zavést strop pro tržní příjmy, které někteří výrobci získávají z výroby elektřiny, a cíleně je přerozdělit konečným odběratelům elektřiny, umožnit členským státům činit veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny zákazníkům v domácnostech a malým a středním podnikům a stanovit pravidla pro povinný dočasný solidární příspěvek od společností a stálých provozoven v Unii působících v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace, s cílem přispět k cenové dostupnosti energie pro domácnosti a společnosti.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se použijí definice stanovené v článku 2 nařízení (EU) 2019/943 a v článku 2 směrnice (EU) 2019/944. Dále se pro účely tohoto nařízení rozumí:

- 1) „malými a středními podniky“ podniky vymezené v článku 2 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES¹;
- 2) „hrubou spotřebou elektřiny“ celkové dodávky elektřiny pro činnosti na území členského státu;
- 3) „referenčním obdobím“ období od 1. listopadu do 31. března v pěti po sobě jdoucích letech předcházejících dni vstupu tohoto nařízení v platnost, počínaje obdobím od 1. listopadu 2017 do 31. března 2018;
- 4) „dobou špičky“ jednotlivé denní hodiny, kdy se na základě prognóz provozovatelů přenosových soustav a případných nominovaných organizátorů trhu s elektřinou očekává, že budou nejvyšší velkoobchodní ceny elektřiny na denním trhu, nejvyšší hrubá spotřeba elektřiny nebo nejvyšší hrubá spotřeba elektřiny vyrobené z jiných než obnovitelných zdrojů podle čl. 2 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001²;

¹ Doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

- 5) „tržními příjmy“ realizovaný příjem, který výrobce obdrží výměnou za prodej a dodávku elektřiny v Unii, bez ohledu na smluvní formu, v níž k takové výměně dochází, včetně smluv o nákupu energie a dalších zajišťovacích operací proti výkyvům na velkoobchodním trhu s elektřinou, s vyloučením jakékoli podpory poskytované členskými státy;
- 6) „vypořádáním“ platba, která je provedena a přijata mezi protistranami, případně za dodání a příjem elektřiny, při plnění příslušných povinností protistran jedné nebo více zúčtovacích transakcí;
- 7) „příslušným orgánem“ příslušný orgán ve smyslu čl. 2 bodu 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941¹;
- 8) „zprostředkovatelem“ subjekt na velkoobchodních trzích s elektřinou členských států představujících ostrovní soustavu, jež není propojena s jinými členskými státy s podáváním nabídek na základě jednotek, kterému regulační orgán povolil účastnit se trhu jménem výrobce, s výjimkou subjektů, které nadměrné příjmy převádějí přímo konečným odběratelům elektřiny;
- 9) „nadměrnými příjmy“ kladný rozdíl mezi tržními příjmy výrobců na MWh elektřiny a stropem pro tržní příjmy ve výši 180 EUR na MWh elektřiny stanoveným v čl. 6 odst. 1;

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/941 ze dne 5. června 2019 o rizikové připravenosti v odvětví elektroenergetiky a o zrušení směrnice 2005/89/ES (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 1).

- 10) „odpadem“ jakákoli látka nebo předmět, kterých se držitel zbavuje, má v úmyslu se zbavit nebo se od něho požaduje, aby se jich zbavil, ve smyslu čl. 3 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES¹;
- 11) „čistou závislostí na dovozu“ rozdíl mezi celkovým dovozem elektřiny a celkovým vývozem elektřiny jako procentní podíl celkové hrubé výroby elektřiny v členském státě v období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2021;
- 12) „účetním obdobím“ daňový rok, kalendářní rok nebo jakékoli jiné období vhodné pro daňové účely, jak je vymezeno ve vnitrostátním právu;
- 13) „konečným odběratelem energie“ zákazník nakupující energii pro vlastní potřebu;
- 14) „konečným odběratelem elektřiny“ zákazník nakupující elektřinu pro vlastní potřebu;
- 15) „společností v Unii“ společnost usazená v některém členském státě, která je podle daňových právních předpisů tohoto členského státu považována pro daňové účely za rezidenta tohoto členského státu a není podle smlouvy o zamezení dvojího zdanění uzavřené se třetím státem považována pro daňové účely za daňového rezidenta mimo Unii;
- 16) „stálou provozovnou“ trvale umístěné místo podnikání, jež se nachází v některém členském státě a jehož prostřednictvím zcela nebo zčásti vykonává činnost společnost usazená v jiném státě, pokud zisky z tohoto místa podnikání podléhají dani v členském státě, v němž se nachází;

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

- 17) „společnostmi v Unii a stálými provozovny působícími v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace“ společnosti v Unii nebo stálé provozovny, které vytvářejí alespoň 75 % svého obrátu z ekonomických činností v oblasti těžby, dobývání rafinace ropy nebo výroby koksárenských produktů, jak je uvedeno v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006¹;
- 18) „nadměrnými zisky“ zdanitelné zisky, které jsou určeny na základě vnitrostátních daňových předpisů v účetním období 2022, v účetním období 2023 nebo v obou těchto obdobích a za celou dobu jejich trvání, z činností prováděných na úrovni společností a stálých provozoven v Unii působících v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace, které přesahují 20% zvýšení průměrných zdanitelných zisků ve čtyřech účetních obdobích začínajících 1. ledna 2018 nebo po tomto dni;
- 19) „solidárním příspěvkem“ dočasné opatření, jehož cílem je řešit nadměrné zisky společností a stálých provozoven v Unii působících v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace, které má zmírnit mimořádný vývoj cen na trzích s energií pro členské státy, spotřebitele a společnosti;
- 20) „přebytkové příjmy z přetížení“ zbytkové příjmy, které zůstávají nevyužity po přidělení příjmů z přetížení v souladu s prioritními cíli stanovenými v čl. 19 odst. 2 nařízení (EU) 2019/943;

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1893/2006 ze dne 20. prosince 2006, kterým se zavádí statistická klasifikace ekonomických činností NACE Revize 2 a kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 3037/90 a některá nařízení ES o specifických statistických oblastech (Úř. věst. L 393, 30.12.2006, s. 1).

- 21) „zavedeným rovnocenným vnitrostátním opatřením“ legislativní, regulační nebo správní opatření přijaté a vyhlášené členským státem do 31. prosince 2022, které přispívá k cenové dostupnosti energie.

Kapitola II

Opatření týkající se trhu s elektřinou

ODDÍL 1

SNÍŽENÍ POPTÁVKY

Článek 3

Snížení hrubé spotřeby elektřiny

1. Členské státy usilují o zavedení opatření ke snížení své celkové měsíční hrubé spotřeby elektřiny o 10 % ve srovnání s průměrnou hrubou spotřebou elektřiny v odpovídajících měsících referenčního období.
2. Při výpočtu snížení hrubé spotřeby elektřiny mohou členské státy zohlednit zvýšenou hrubou spotřebu elektřiny, která vyplývá z dosažení cílů snížení poptávky po plynu a z obecného úsilí v oblasti elektrifikace vyvíjeného za účelem postupného ukončení používání fosilních paliv.

Článek 4

Snížení hrubé spotřeby elektřiny v době špičky

1. Každý členský stát určí hodiny představující dobu špičky, které celkem odpovídají nejméně 10 % všech hodin v období od 1. prosince 2022 do 31. března 2023.

2. Každý členský stát sníží během určené doby špičky svou hrubou spotřebu elektřiny. Snížení dosažené během určené doby špičky musí dosáhnout v průměru nejméně 5 % za hodinu. Cíl snížení se vypočítá jako rozdíl mezi skutečnou hrubou spotřebou elektřiny během určené doby špičky a hrubou spotřebou elektřiny, kterou předpovídají provozovatelé přenosových soustav, v příslušných případech ve spolupráci s regulačním úřadem, aniž je zohledněn účinek opatření zavedených k dosažení cíle stanoveného v tomto článku. Prognózy provozovatelů přenosových soustav mohou zahrnovat historické údaje za referenční období.
3. Členský stát může rozhodnout, že se zaměří na jiný procentní podíl hodin představujících dobu špičky, než který je uveden v odstavci 1, pokud doba špičky pokrývá alespoň 3 % hodin a pokud se úspora energie během této doby špičky přinejmenším rovná úspoře energie, která by byla dosažena pomocí parametrů uvedených v odstavcích 1 a 2.

Článek 5

Opatření ke snížení poptávky

Členské státy si mohou ke snížení hrubé spotřeby elektřiny za účelem splnění cílů stanovených v člancích 3 a 4 zvolit vhodná opatření, včetně rozšíření již zavedených vnitrostátních opatření. Tato opatření musí být jasně definovaná, transparentní, přiměřená, cílená, nediskriminační a ověřitelná, a zejména musí splňovat všechny tyto podmínky:

- a) vyplácí-li se finanční kompenzace navíc k tržním příjmům, stanoví se její výše v otevřené soutěži;

- b) finanční kompenzace smí být zahrnuta pouze tehdy, je-li vyplácena za dodatečnou elektřinu, která nebyla spotřebována oproti očekávané spotřebě v dotčené hodině bez nabídkového řízení;
- c) nesmějí nepřiměřeně narušovat hospodářskou soutěž nebo řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou;
- d) nesmějí se neodůvodněně omezovat na konkrétní zákazníky nebo skupiny zákazníků, včetně nezávislých agregátorů, v souladu s článkem 17 směrnice (EU) 2019/944 a
- e) nesmějí nepatříčně bránit procesu nahrazování technologií využívajících fosilní paliva technologiemi využívajícími elektřinu.

ODDÍL 2

STROP PRO TRŽNÍ PŘÍJMY A ROZDĚLOVÁNÍ NADMĚRNÝCH PŘÍJMŮ A PŘEBYTKOVÝCH PŘÍJMŮ Z PŘETÍŽENÍ KONEČNÝM ODBĚRATELŮM ELEKTŘINY

Článek 6

Povinný strop pro tržní příjmy

1. Tržní příjmy výrobců získané z výroby elektřiny ze zdrojů uvedených v čl. 7 odst. 1 jsou omezeny na nejvýše 180 EUR na MWh vyrobené elektřiny.

2. Členské státy zajistí, aby byl strop pro tržní příjmy zaměřen na veškeré tržní příjmy výrobců a případných zprostředkovatelů účastnících se velkoobchodních trhů s elektřinou jménem výrobců, bez ohledu na tržní časový rámec, v němž se transakce uskutečňuje, i na to, zda se s elektřinou obchoduje dvoustranně nebo na centralizovaném trhu.
3. Členské státy zavedou účinná opatření, aby zabránily obcházení povinností výrobců podle odstavce 2. Zejména zajistí, aby byl strop pro tržní příjmy účinně uplatňován v případech, kdy jsou výrobci ovládáni nebo částečně vlastněni jinými podniky, zejména pokud jsou součástí vertikálně integrovaného podniku.
4. Členské státy rozhodnou, zda uplatní strop pro tržní příjmy při vypořádání výměny energie nebo později.
5. Komise členským státům poskytne pokyny k provádění tohoto článku.

Článek 7

Uplatnění stropu pro tržní příjmy na výrobce elektřiny

1. Strop pro tržní příjmy stanovený v článku 6 se vztahuje na tržní příjmy získané z prodeje elektřiny vyrobené z těchto zdrojů:
 - a) větrná energie;
 - b) solární energie (termální a fotovoltaická);
 - c) geotermální energie;
 - d) vodní energie bez využití přehradní nádrže;
 - e) paliva z biomasy (paliva z pevné nebo plyné biomasy), s výjimkou biomethanu;
 - f) odpady;
 - g) jaderná energie;
 - h) hnědé uhlí;
 - i) produkty ze surové ropy;
 - j) rašelina.
2. Strop pro tržní příjmy stanovený v čl. 6 odst. 1 se nevztahuje na demonstrační projekty ani na výrobce, jejichž příjmy na MWh vyrobené elektřiny jsou již zastropovány v důsledku státních nebo veřejných opatření, jež nebyla přijata podle článku 8.

3. Členské státy mohou zejména v případech, kdy uplatnění stropu pro tržní příjmy stanoveného v čl. 6 odst. 1 vede k významné administrativní zátěži, rozhodnout, že se uvedený strop nevztahuje na výrobce vyrábějící elektřinu pomocí výrobních zařízení s instalovanou kapacitou do 1 MW. Členské státy mohou zejména v případech, kdy uplatnění stropu pro tržní příjmy stanoveného v čl. 6 odst. 1 vede k riziku zvýšení emisí CO₂ a snížení výroby energie z obnovitelných zdrojů, rozhodnout, že se uvedený strop nevztahuje na elektřinu vyrobenou v hybridních zařízeních, která rovněž využívají konvenční zdroje energie.
4. Členské státy mohou rozhodnout, že se strop pro tržní příjmy nevztahuje na příjmy získané z prodeje elektřiny na vyrovnávacím trhu s energií a z kompenzace za redispečink a protiobchody.
5. Členské státy mohou rozhodnout, že se strop pro tržní příjmy vztahuje pouze na 90 % tržních příjmů přesahujících strop pro tržní příjmy stanovený v čl. 6 odst. 1.
6. Výrobci, zprostředkovatelé a relevantní účastníci trhu a v relevantních případech i provozovatelé soustav poskytnou příslušným orgánům členských států a tam, kde je to relevantní, provozovatelům soustavy a nominovaným organizátorům trhu s elektřinou veškeré údaje nezbytné pro uplatňování článku 6, včetně údajů o vyrobené elektřině a souvisejících tržních příjmech, bez ohledu na tržní časový rámec, v němž se transakce uskutečňuje, i na to, zda se s elektřinou obchoduje dvoustranně, v rámci téhož podniku nebo na centralizovaném trhu.

Článek 8
Vnitrostátní krizová opatření

1. Členské státy mohou:

- a) zachovat nebo zavést opatření, která dále omezují tržní příjmy výrobců vyrábějících elektřinu ze zdrojů uvedených v čl. 7 odst. 1, včetně možnosti rozlišovat mezi technologiemi, jakož i tržní příjmy dalších účastníků trhu, včetně těch, kteří se zabývají obchodováním s elektřinou;
- b) stanovit vyšší strop pro tržní příjmy u výrobců vyrábějících elektřinu ze zdrojů uvedených v čl. 7 odst. 1, přesahují-li jejich investice a provozní náklady maximální výši stanovenou v čl. 6 odst. 1;
- c) zachovat nebo zavést vnitrostátní opatření k omezení tržních příjmů výrobců vyrábějících elektřinu ze zdrojů, které nejsou uvedeny v čl. 7 odst. 1;
- d) stanovit zvláštní strop pro tržní příjmy získané z prodeje elektřiny vyrobené z černého uhlí;
- e) zavést pro hydroelektrické jednotky, které nejsou uvedeny v čl. 7 odst. 1 písm. d), strop pro tržní příjmy, nebo zachovat či zavést taková opatření, která dále omezují jejich tržní příjmy, včetně možnosti rozlišovat mezi technologiemi.

2. Opatření uvedená v odstavci 1 v souladu s tímto nařízením:
- a) musí být přiměřená a nediskriminační;
 - b) nesmějí ohrožovat investiční signály;
 - c) musí zajistit pokrytí investic a provozních nákladů;
 - d) nesmějí narušovat fungování velkoobchodních trhů s elektřinou, a zejména ovlivňovat žebříček nabídkových cen a tvorbu cen na velkoobchodním trhu;
 - e) musí být v souladu s právem Unie.

Článek 9

Rozdělení přebytkových příjmů z přetížení vyplývající z přidělení kapacity mezi zónami

1. Odchylně od pravidel Unie pro příjmy z přetížení mohou členské státy použít přebytkové příjmy z přetížení vyplývající z přidělení kapacity mezi zónami k financování opatření na podporu konečných odběratelů elektřiny v souladu s článkem 10.
2. Použití přebytkových příjmů z přetížení v souladu s odstavcem 1 podléhá schválení regulačním orgánem dotčeného členského státu.
3. Členské státy oznámí použití přebytkových příjmů z přetížení v souladu s odstavcem 1 Komisi do jednoho měsíce ode dne přijetí příslušného vnitrostátního opatření.

Článek 10
Rozdělení nadměrných příjmů

1. Členské státy zajistí, aby veškeré nadměrné příjmy plynoucí z uplatnění stropu pro tržní příjmy byly použity na financování opatření na podporu konečných odběratelů elektřiny, která cíleně zmírňují dopad vysokých cen elektřiny na tyto odběratele.
2. Opatření uvedená v odstavci 1 musí být jasně definovaná, transparentní, přiměřená, nediskriminační a ověřitelná a nesmějí být v rozporu s povinností snížit hrubou spotřebu elektřiny stanovenou v člancích 3 a 4.
3. Pokud příjmy získané přímo z uplatnění stropu pro tržní příjmy na jejich území a příjmy získané nepřímo z přeshraničních dohod nepostačují k náležité podpoře konečných odběratelů elektřiny, mohou členské státy použít ke stejnému účelu a za stejných podmínek jiné vhodné prostředky, jako jsou rozpočtové zdroje.
4. Opatření uvedená v odstavci 1 mohou například zahrnovat:
 - a) poskytnutí finanční kompenzace konečným odběratelům elektřiny za snížení jejich spotřeby elektřiny, a to i prostřednictvím aukcí na snížení poptávky nebo nabídkových řízení;
 - b) přímé převody konečným odběratelům elektřiny, mimo jiné prostřednictvím poměrného snížení sítových sazeb;

- c) kompenzaci dodavatelům, kteří po státním nebo veřejném zásahu do stanovování cen podle článku 13 musí dodávat elektřinu zákazníkům za cenu nižší, než jsou náklady;
- d) snížení nákladů konečných odběratelů elektřiny na nákup elektřiny, a to i na nákup omezeného objemu odebrané elektřiny;
- e) podporu investic konečných odběratelů elektřiny do dekarbonizačních technologií, obnovitelných zdrojů a investic do energetické účinnosti.

Článek 11

Dohody mezi členskými státy

1. V situacích, kdy je čistá závislost členského státu na dovozu nejméně rovna 100 %, uzavře dovážející členský stát s hlavním vyvážejícím členským státem do 1. prosince 2022 dohodu o náležitém rozdělení nadměrných příjmů. Tyto dohody, které mohou zahrnovat rovněž příjmy plynoucí z vnitrostátních krizových opatření podle článku 8, včetně činností v oblasti obchodování s elektřinou, mohou v duchu solidarity uzavřít všechny členské státy.
2. Komise je členskými státy během celého procesu vyjednávání nápomocna a podporuje a usnadňuje výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy.

ODDÍL 3

OPATŘENÍ V OBLASTI MALOOBCHODU

Článek 12

Dočasné rozšíření veřejných zásahů do stanovování cen elektřiny na malé a střední podniky

Odchylně od pravidel Unie pro veřejné zásahy do stanovování cen mohou členské státy uplatnit veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny malým a středním podnikům. Tyto veřejné zásahy musí:

- a) zohledňovat roční spotřebu příjemce za posledních pět let a zachovávat pobídku ke snížení poptávky;
- b) splňovat podmínky stanovené v čl. 5 odst. 4 a 7 směrnice (EU) 2019/944;
- c) v relevantních případech splňovat podmínky stanovené v článku 13 tohoto nařízení.

Článek 13

Dočasná možnost stanovit ceny elektřiny pod úrovní nákladů

Odchylně od pravidel Unie pro veřejné zásahy do stanovování cen mohou členské státy při uplatňování veřejných zásahů do stanovování cen za dodávky elektřiny podle čl. 5 odst. 6 směrnice (EU) 2019/944 nebo podle článku 12 tohoto nařízení výjimečně a dočasně stanovit cenu za dodávky elektřiny, která je nižší než náklady, pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:

- a) dané opatření se vztahuje na omezené množství spotřeby a zachovává pobídku ke snížení poptávky;
- b) nedochází k diskriminaci mezi dodavateli;
- c) dodavatelům se za dodávky za cenu pod úrovní nákladů poskytne kompenzace a
- d) všichni dodavatelé jsou způsobilí k poskytování nabídek za cenu za dodávku elektřiny, která je pod úrovní nákladů, na stejném základě.

Kapitola III

Opatření týkající se odvětví surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace

Článek 14

Podpora konečných odběratelů energie prostřednictvím dočasného solidárního příspěvku

1. Na nadměrné zisky společností a stálých provozoven v Unii působících v odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace se vztahuje povinný dočasný solidární příspěvek, ledaže členské státy zavedly rovnocenná vnitrostátní opatření.
2. Členské státy zajistí, aby zavedená rovnocenná vnitrostátní opatření měla podobné cíle jako dočasný solidární příspěvek podle tohoto nařízení, aby se na ně vztahovala podobná pravidla jako na tento příspěvek a aby přinášela přinejmenším výnosy srovnatelné s odhadovanými výnosy ze solidárního příspěvku.
3. Členské státy přijmou a zveřejní opatření, jimiž se provádí povinný dočasný solidární příspěvek uvedený v odstavci 1, do 31. prosince 2022.

Článek 15

Základ pro výpočet dočasného solidárního příspěvku

Dočasný solidární příspěvek pro společnosti v Unii a stálé provozovny, včetně těch, které jsou součástí konsolidované skupiny výlučně pro daňové účely, působících odvětvích surové ropy, zemního plynu, uhlí a rafinace se vypočítá ze zdanitelných zisků stanovených podle vnitrostátních daňových předpisů v účetním období 2022, v účetním období 2023 nebo v obou těchto obdobích a za celou dobu jejich trvání, které jsou vyšší než 20% zvýšení průměrného zdanitelného zisku stanoveného podle vnitrostátních daňových předpisů ve čtyřech účetních obdobích začínajících 1. ledna 2018 nebo po tomto dni. Je-li průměrný zdanitelný zisk v uvedených čtyřech účetních obdobích záporný, rovná se průměrný zdanitelný zisk pro účely výpočtu dočasného solidárního příspěvku nule.

Článek 16

Sazba pro výpočet dočasného solidárního příspěvku

1. Sazba použitelná pro výpočet dočasného solidárního příspěvku činí nejméně 33 % základu uvedeného v článku 15.
2. Dočasný solidární příspěvek se uplatňuje vedle běžných daní a dávek platných v souladu s vnitrostátním právem členského státu.

Článek 17

Použití výnosů z dočasného solidárního příspěvku

1. Členské státy použijí výnosy z dočasného solidárního příspěvku s dostatečně včasným dopadem na kterýkoli z těchto účelů:
 - a) opatření finanční podpory pro konečné odběratele energie, a zejména zranitelné domácnosti, aby se cíleně zmírnily dopady vysokých cen energie;
 - b) opatření finanční podpory s cílem pomoci snížit spotřebu energie, například prostřednictvím aukcí na snížení poptávky nebo nabídkových řízení, snížení nákladů konečných odběratelů na nákup energie u určitých objemů spotřeby, podpory investic konečných odběratelů energie do obnovitelných zdrojů energie, strukturálních investic do energetické účinnosti nebo jiných dekarbonizačních technologií;
 - c) opatření finanční podpory na podporu společností v energeticky náročných odvětvích za předpokladu, že jsou podmíněna investicemi do obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti nebo jiných dekarbonizačních technologií;
 - d) opatření finanční podpory pro rozvoj energetické autonomie, zejména investice v souladu s cíli REPowerEU stanovenými v plánu REPowerEU ve společné evropské akci REPowerEU, jako jsou projekty s přeshraničním rozměrem;

- e) v duchu solidarity mezi členskými státy mohou členské státy přidělit část výnosů z dočasného solidárního příspěvku na společné financování opatření ke snížení škodlivých účinků energetické krize, včetně podpory na ochranu zaměstnanosti a rekvalifikaci a zvyšování kvalifikace pracovní síly, nebo na podporu investic do energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů, včetně přeshraničních projektů, a do mechanismu Unie pro financování energie z obnovitelných zdrojů stanoveného v článku 33 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999¹.

2. Opatření uvedená v odstavci 1 musí být jasně vymezená, transparentní, přiměřená, nediskriminační a ověřitelná.

Článek 18

Dočasnost solidárního příspěvku

Solidární příspěvek uplatňovaný členskými státy v souladu s tímto nařízením je dočasné povahy. Použije se pouze na nadměrné zisky vytvořené v účetních obdobích uvedených v článku 15.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

Kapitola IV

Závěrečná ustanovení

Článek 19

Monitorování a prosazování

1. Příslušný orgán každého členského státu monitoruje provádění opatření uvedených v článcích 3 až 7, 10, 12 a 13 na svém území.
2. Co nejdříve po vstupu tohoto nařízení v platnost a nejpozději 1. prosince 2022 podají členské státy Komisi zprávu o plánovaných opatřeních ke snížení poptávky požadovaných podle článku 5 a o smlouvách mezi členskými státy uzavřených podle článku 11.
3. Členské státy podají Komisi do 31. ledna 2023 a opět do 30. dubna 2023 zprávu o:
 - a) snížení poptávky dosaženém podle článků 3 a 4 a opatřeních zavedených ke snížení poptávky podle článku 5;
 - b) nadměrných příjmů vytvořených podle článku 6;
 - c) opatřeních týkajících se rozdělení nadměrných příjmů uplatněných ke zmírnění dopadu vysokých cen elektřiny na konečné odběratele elektřiny podle článku 10;
 - d) veškerých veřejných zásahů do stanovování cen za dodávky elektřiny podle článků 12 a 13.

4. Členské státy podají Komisi zprávu o:
- a) zavedení dočasného solidárního příspěvku podle článku 14 a o účetním období nebo účetních obdobích, která použijí, do 31. prosince 2022;
 - b) jakékoli následné změně vnitrostátního právního rámce do jednoho měsíce ode dne zveřejnění ve svém vnitrostátním úředním věstníku;
 - c) použití výnosů podle článku 17 do jednoho měsíce ode dne, kdy je v souladu s vnitrostátním právem vybraly;
 - d) přijatých rovnocenných vnitrostátních opatřeních podle článku 14 zavedených do 31. prosince 2022; členské státy rovněž do jednoho měsíce ode dne, kdy v souladu s vnitrostátním právem vyberou výnosy získané na základě těchto přijatých rovnocenných vnitrostátních opatření, poskytnou posouzení jejich výše a použití.

Článek 20

Přezkum

1. Komise provede do 30. dubna 2023 přezkum kapitoly II s ohledem na obecnou situaci v oblasti dodávek elektřiny a cen elektřiny v Unii a zprávu o hlavních zjištěních tohoto přezkumu předloží Radě. Na základě této zprávy může Komise zejména v případě, že je to odůvodněno hospodářskými okolnostmi nebo fungováním trhu s elektřinou v Unii a v jednotlivých členských státech, navrhnout prodloužení doby použitelnosti tohoto nařízení, změnu úrovně stropu pro tržní příjmy uvedeného v čl. 6 odst. 1 a zdrojů výroby elektřiny uvedených v čl. 7 odst. 1, na něž se tento strop vztahuje, nebo jinou změnu kapitoly II.

2. Komise provede do 15. října 2023 a opět do 15. října 2024 přezkum kapitoly III s ohledem na obecnou situaci v odvětví fosilních paliv a vytvořené nadměrné zisky a zprávu o hlavních zjištěních tohoto přezkumu předloží Radě.

Článek 21

Výjimky

1. Články 4 až 7 se nevztahují na nejvzdálenější regiony ve smyslu článku 349 Smlouvy o fungování Evropské unie, které nemohou být propojeny s unijním trhem s elektřinou.
2. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat články 4 až 7 na elektřinu vyrobenou v malých izolovaných soustavách nebo malých propojených soustavách.
3. Články 4 až 7 nejsou povinné pro Kypr a Maltu. Pokud se Kypr rozhodne články 4 až 7 použít, nepoužije se čl. 6 odst. 1 na elektřinu vyrobenou z produktů ze surové ropy.

Článek 22

Vstup v platnost a použitelnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

2. Aniž jsou dotčeny povinnost zajistit rozdělení nadměrných příjmů v souladu s článkem 10, povinnost použít výnosy z dočasného solidárního příspěvku v souladu s článkem 17 a povinnost podat zprávu podle čl. 20 odst. 2, použije se toto nařízení do dne 31. prosince 2023; avšak:

- a) článek 4 se použije od 1. prosince 2022 do 31. března 2023;
- b) články 5 a 10 se použijí od 1. prosince 2022;
- c) články 6, 7 a 8 se použijí od 1. prosince 2022 do 30. června 2023;
- d) čl. 20 odst. 2 se použije do 15. října 2024.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V ... dne

Za Radu

předseda nebo předsedkyně
